

Závodský, Artur

Slovenský literárny album

Sborník prací Filozofické fakulty brněnské univerzity. D, Řada literárněvědná. 1969, vol. 18, iss. D16, pp. 217-

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/108062>

Access Date: 28. 11. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

o Kačičově Razgovoru, i když o tom, a to je dnes pochopitelné, nikdy nikde nemluvil. Dolanský tak dokázal odpovědět přesvědčivě na otázky, které si sám položil, totiž jakým způsobem skládali a kombinovali autoři padělků své básně z různorodých námětů, podnětů, tvůrčích postupů, obrazů apod., jak koncipovali svá témata, jakým pevným řádem se přitom řídili, aby dosáhli jednoty svých uměleckých výtvorů.

O strukturních a jiných shodách mezi Libušiným soudem například a mezi srbskými lidovými písněmi z Vukových Pesnaric vědělo se už dávno, ale Dolanského nespornou zásluhou je, že přímo dokázal vliv Kačičova Razgovoru na básníka Libušina soudu nejen ve výběru výrazových prostředků, vlastních a místních jmen, nýbrž i v tematice, charakteristice postav, v obrazech prostředí apod.

Na základě podrobného, obdivuhodně přesně verš za veršem vystopovaného srovnání Libušina soudu a epických skladeb RK s jihoslovanskou lidovou epickou tvorbou snesl Dolanský množství důkazů o motivické, jazykové, stylistické a tematické podobnosti rukopisných padělků jednak s ní, jednak s Kačičovým Razgovorem, a také definitivně dokázal prioritou Hankova autorství RKZ, i když se domníváme, že tu Dolanskému nešlo o zjištění míry Hankova a Lindova podílu na tvorbě RKZ.

Solidní komparativistické postupy Julia Dolanského, osvědčené mnohokrát už v jiných jeho pracích, přinášejí nové pohledy na problematiku RKZ a výrazně obohacují naše poznatky o těchto novočeských básnických památkách i o jejich falzátorech.

Ivan Dorovský

Slovenský literární album. Sestavili Ján Juríček a Vladimír Petrik (Bratislava, Obzor, 1968. 440 stran kvartu)

Literární vývoj poznáváme z knih, které se obírají historií příslušné literatury. Zájemce o literaturu nezajímají však jenom literární proudy a směry, nýbrž i nositelé této dynamiky: spisovatelé, kritikové. Chtějí se poučit o jejich životě a díle. Ale usilují také důvěrněji pohlédnout do jejich tváře, poznat jejich životní prostředí, okolnosti, v nichž tvořili. Tomu slouží především obrazový (fotografický) materiál všeho druhu.

Česká literatura měla to štěstí, že v letech 1932–1938 vycházel imponující Literární atlas československý. Jeho mohutné dva svazky v buditelském nadšení sám sestavil a k vydání připravil (jen k textové pomoci si přivzal odborné znalce) Bohumil Vavroušek.

Slovenská literatura konečně dostala obdobné dílo, třebaš skromnějšího rozsahu, v publikaci *Slovenský literární album*.

Kniha obsahuje 200 portrétů nejvýznamnějších spisovatelů a kulturních pracovníků (novinářů, publicistů, vydavatelů atp., kteří přispěli k rozvoji slovenské literatury) od nejstarších dob po současnost. Postavy následují v časovém pořádku a jsou zařazeny do kontextu vývoje literárního i společenského. Tam, kde se jména spisovatelů vytratila, takže období je charakterizováno převážně tvorbou anonymní (lidová slovesnost, milostná lyrika 16. století), nalezneme v albu několik souhrnných kapitolek.

Každému autorovi — zahrnutí jsou zde jen autoři, kteří zemřeli — je věnován příbližně stránkový text; medailóny napsali literární historikové z Ústavu dejin slovenskej literatúry a z filosofické fakulty v Bratislavě. Přirozené, že se hlavně zdůrazňuje obrazová část alba, která přináší portréty spisovatelů, ukázky jejich rukopisů, titulní listy knih, snímky rodných domů, ilustrace děl, ukázky z inscenací dramát nebo záběry z filmů, k nimž slovesná díla dala popud, atd. Na závěr knihy je připojena mapa Slovenska, na níž jsou označena rodiště spisovatelů.

Literární album se začalo chystat již před deseti lety. I když se jeho koncepce v následujících letech zpřesnila a znění medailónů zbavilo názorů poplatných dogmatismu, přece jenom stopy „starého“ nazírání leckde zůstaly.

Slovenská literatura měla dosud literárně obrazové publikace toliko monografického charakteru, zaměřené buď na jednoho autora, nebo na kratší období. Nyní dožívají učitelé, studenti, osvětoví a kulturní pracovníci do rukou reprezentativní publikaci, která přesto, že je zaměřena převážně popularizačně, není bez významu ani badatelsky dokumentárního.

Artur Závodský